

Prilog 4

Број 628

10.05.2022 20 год.
БЕОГРАД

На основу члана 5. Правилника о поступку утврђивања неакадемског понашања у изradi писаних радова („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 193/16, 196/16, 197/17, 199/17, 203/18, 206/18, 212/19, 214/20 и 229/21) Наставно-научно веће Универзитета у Београду-Електротехничког факултета на својој 872. седници одржаној дана, 19.04.2022. године донело је

ОДЛУКУ

Др Ковиљка Станковић, доцент, није извршила повреду члана 22. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду у изradi уџбеника под називом „Лабораторијске вежбе из физике“.

Образложење

На 872. седници Наставно-научног већа чланови Већа разматрали су да ли постоји неакадемско понашање др Ковиљке Станковић односно да ли је именована извршила повреду члана 22. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду.

У опширној дискусији на Већу један део диспутаната истицао је да није извршена повреда члана 22. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду од стране др Ковиљке Станковић, а други део диспутаната је био мишљења да је извршена повреда члана 22. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду. Сваки од диспутаната наводио је разлоге којима је бранио свој став и мишљење што се документује записником са 872. седнице Наставно-научног већа, тачка 10 (у прилогу).

На основу напред наведеног и спроведеног тајног гласања о томе да ли је извршена повреда члана 22. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду од стране др Ковиљке Станковић, Наставно-научно веће донело је одлуку као у диспозитиву.

Поука о правном леку: Против ове Одлуке може се поднети жалба Одбору за професионалну етику Универзитета у Београду у року од 15 дана од дана пријема Одлуке.

Припремила: секретарица стручних органа

Председавајући Наставно-научног већа

Проф. др Дејан Гвоздић

Доставити:

- подносиоцу захтева
- лицу против којег је захтев поднет
- секретару Етичке комисије
- Архиви

Број 628/2

10.05.2022 20 год.
БЕОГРАД
ИЗВОД ИЗ ЗАПИСНИКА
СА 872. СЕДНИЦЕ НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКОГ
ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

10. Разматрање и одлучивање о постојању неакадемског понашања у смислу повреде Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду.

10. Веће се изјаснило о постојању повреде члана 22. (плагирање) Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду од стране др Ковиљке Станковић у односу на Извештај са мишљењем Етичке комисије Електротехничког факултета.

Др Дејан Гвоздић, декан, отворио је дискусију напомињући да на претходној седници Наставно-научно веће није усвојило Извештај Етичке и Стручне комисије. Истакао је да се сви досадашњи извештаји остављају по страни и да је на Већу да донесе одлуку да ли је било неакадемског понашања.

Др Ковиљка Станковић, доцент, напоменула је да је она стопирала свој избор у наредно научно звање док се не разреши спор који је настао. Истакла је да је Етичка комисија имала на располагању сав материјал и да је закључила да није било повреде академског понашања. Апострофирала је да није имала намеру да присвоји туђе резултате, нити јој је објављивање наведеног Уџбеника било потребно да би била изабраца у наредно научно звање. Истакла је да је промена уџбеника из предмета Лабораторијске вежбе из физике била потребна, јер су се промениле SI јединице, а да су еталонске вредности отишле у историју. Додатно је истакла да се у улози самосталног аутора није нашла својом вољом, већ да професори Станковић и Осмокровић нису желели да учествују у писању новог уџбеника, али да су желели да подрже колегиницу Станковић у том подухвату, па су упутили и писању сагласност да може да искористи претходно издање Уџбеника. Др Станковић је истакла да је пратила важећи план и програм, али да је од рецензата добила сугестију да у Уџбеник укључи и вежбу из оптике, што би Уџбеник учинило прикладним за оба студијска модула. Истакла је да је у журби заборавила да дода референцу на поменуту вежбу, да вежба има 11 страна од укупно 159 страна колико садржи комплетан Уџбеник, као и да је у референцама навела све претходно објављене уџбенике везане за лабораторијске вежбе из физике. Напоменула је да су рецензенти у тренутку писања извештаја били упознати са сагласностима професора Станковића и Осмокровића, као и Наставно-научно веће које је одобрило употребу Уџбеника, при чему тада није било негативних реакција. Додала је и да професор Цветић, који је подносилац приговора, био члан комисије која ју је бирала у звање асистента, као и да је био рецензент издања Уџбеника из 2014. године, као и да је прошле године одбио да буде у комисији за њено унапређење уз образложење да му је дата научна област далека. Поновила је да јој није била намера да стекне било какву материјалну корист од писања Уџбеника, већ да је желела да помогне студентима, тако да је сада материјал из Уџбеника прилагођен студентима оба студијска модула.

Др Дејан Гвоздић, декан, је затим информисао чланове Већа да ће се гласање обавити тајно путем прозивке.

Др П
Уч
Г

Др Пеђа Михаиловић, ванредни професор, је истакао да се професор Цветић у свом приговору не жали на преузимање текста из претходног издања Уџбеника, већ на присвајање туђег резултата, као и да је Стручна комисија, чији је Др Михаиловић био члан, утврдила да се не ради о преузимању научног резултата, јер су вежбе, које се налазе у спорном Уџбенику, као и уџбенику из 2004. године осмишљене у књизи Властимира Вучића, док је једна вежба под називом Одређивање жичне даљине сочива преузета из поменутог уџбеника из 2004. године без навођења одговарајуће референце. Истакао је да је улога Стручне комисије била не само да примети да фали референца из које је преузета вежба, већ да утврди да ли је било намерног прикривања резултата од стране колегице Станковић. Стручна комисија је закључила да нема индикација да је референца намерно изостављена из Уџбеника. Др Михаиловић је истакао да професор Цветић тврди да у Уџбенику нема доприноса колегице Станковић, са чим се Стручна комисија није сагласила. Др Михаиловић је на крају напоменуо да Стручна комисија није била састављена само од професора Факултета, већ да су у њеном раду учествовале и колеге из других институција.

Др Јован Цветић, редовни професор, је истакао да га изненађује количина упорности да се оправда поступак колегице Станковић. Питао је колегу Пеђу Михаиловића да ли сматра да је спорни Уџбеник из 2019. године ауторско дело колегице Станковић. Након што је добио потврђан одговор од колеге Михаиловића, упоредно је неколико страница текста из Уџбеника из 2019. године и Уџбеника из 2004. године, приказујући их истовремено на видео пројектору. Истакао је да он сматра да је 95% текста исто у оба уџбеника, као и да су рецензенти Уџбеника из 2019. године такође приметили преписивање. Додао је да давање сагласности коаутору да користи текст из претходног издања уџбеника није легално, цитирајући закон о ауторским правима, у коме се наглашава да се морална права над неким делом не могу преносити уговором. Нагласио је он није тврдио да постоји научни допринос у Уџбенику из 2004. године, већ је предмет његовог приговора преузимање и присвајање текста лабораторијских вежби из тог уџбеника, што према његовим речима не треба да се ради на Факултету.

Др Дејан Гвоздић, декан, је истакао да професор Цветић пореди Уџбенике из 2004. и 2019. године, али да прескаче поређење и не подноси приговор на верзију Уџбеника из 2014. године, за који је дао позитивну рецензију и на коме је колегица Станковић била коаутор. Додао је да су коаутори давањем сагласности да се користе претходне верзије уџбеника хтели да подрже млађу колегицу и да омогуће да се уместо Уџбеника из 2014. године којег више није било у продаји, појави осавремењена и свима доступна верзија. Напоменуо је да су рецензенти дали мишљење о Уџбенику, да је Наставно-научно веће такође прихватило Уџбеник, као и да том приликом није било негативних реакција, тако да ако уопште постоји нека одговорност онда ту одговорност сноси Веће, јер није реаговало на рецензију. Додао је да Веће не треба да брине о повреди ауторства, већ да о томе треба да брину сами коаутори и да се њему чини да су коаутори својом сагласношћу желели да на овај начин Уџбеник настави да „живи“, иако они сами не учествују у његовој доради. Истакао је и да по њему није било намере да се стекне материјална корист, јер је Уџбеник бесплатан и доступан студентима у електронском облику.

Др Пеђа Михаиловић, ванредни професор, је сугерисао да ако се предлагачи приговора на Уџбеник жале на преписивање текста, поднесу приговор и на Уџбеник из 2014. године. Истакао је да нема основа жалити се на ненавођење референци, јер су све остале референце укључујући раније верзије Уџбеника наведене.

Др Игор Тартаља, ванредни професор, објаснио је принцип рада Етичке комисије, чији је председник. Истакао је да Етичка комисија добије захтев и уколико је захтев уредан, тражи се образложење и изјашњавање од стране наставника који је предмет захтева. Ако за тим постоји потреба, формира се и Стручна комисија, чије закључке Етичка комисија узима у обзир када доноси своје мишљење. Др Тартаља је напоменуо да је у свом излагању Др Цветић истакао да је Етичка комисија црно прогласила белом, али да су захтеви које добија Етичка комисија углавном тонови сиве боје. Додао је да је Етичка комисија мишљења да је у овом случају тон који преовладава значајно ближи белом него црном. Рекао је и да је задатак Етичке комисије неугодан и да комисија санкционише наставника ако је сигурна да је наставник намерно прекршио принципе академске честитости, што се према мишљењу Етичке комисије овде није десило. Др Тартаља је на крају напоменуо да је плагијат свесно дело, док у овом случају није остварена ни морална ни материјална корист, већ да се ради о пропусту.

Др Јован Цветић, редовни професор, је истакао да се студентима не помаже преписујући. Поредњи издања Уџбеника из 2014 и 2019, приметио је да је колегица Станковић дописана као аутор издања из 2014. године и иако се то издање не разликује значајно од издања из 2004. године не може се ауторима забранити да допишу новог аутора, међутим, у издању из 2019. године аутори су обрисани, што не би смело да се ради. Др Цветић је позвао чланове Већа да гласају по савести.

Др Дејан Гвоздић, декан, запазио је да је суштински оригинално дело створио професор Вучић, док су сви каснији уџбеници били редукције оригинала.

Др Надица Миљковић, ванредни професор, понудила је своју помоћ ако постоји проблем са отварањем ранијих верзија Уџбеника. Истакла је да је на претходној седници Већа гласала „против“ Извештаја Етичке комисије, док ће због промене питања на овој седници променити глас у „за“, јер како је навела плагијат јесте плагијат. Истакла је да ако се проблем не реши на седници Већа, могуће је наставак на другим инстанцама. Као пример је навела случај, у који је била директно укључена, где је након покушаја решавања проблема неакадемског понашања на телима Факултета и Универзитета, случај завршио на суду.

Др Дејан Гвоздић, декан, је напоменуо да према члану 5, став 10, Правилника о неакадемском понашању Веће мора да се изјасни да ли је дошло до повреде академског понашања.

Др Пеђа Михаиловић, ванредни професор, је додао да у Уџбенику из 2019. године постоје нови делови и као пример навео поглавље Основне јединице SI система, где су дате нове исправљене дефиниције, док неке делове Уџбеника није било потребе мењати.

Др Јован Цветић, редовни професор, је навео да је од укупно 159 страна колико има Уџбеник, 5 страна о мерним јединицама додато. Истакао је да су поставке лабораторијских вежби у свим верзијама Уџбеника исте и да је поставке дефинисао професор Властимир Вучић, али да се исте поставке могу објаснити на више разлнитих пачина. Др Цветић је изјавио да Уџбеник из 2019. године садржи исти текст, слике и табеле као претходне верзије Уџбеника.

Др Миомир Костић, редовни професор, је изјавио да се дискусија креће у правцу осуде професора Цветића који није реаговао када је усвајан Уџбеник из 2014. године, али да то није предмет дискусије. Навео је да ако је колега Цветић прекршио неко правило онда он треба да буде пријављен, али да се сада не разматра повреда академског понашања учињена од стране Др Цветића. Додао је да сматра да је потребно младима поручити да оно што је урадила колегица Станковић не сме да се ради.

Др Јасна Црњански, ванредни професор, је навела да је она била један од рецензата Уџбеника из 2019. године. Истакла је да сматра да је Уџбеник из 2004. године одличан и да је другачији од оригиналног Уџбеника аутора Вучића и Ивановића, а да је мислила да се сличности између Уџбеника из 2014. и 2019. године могу правно оправдати давањем сагласности, што је и учињено. Подсетила је да је документ са сагласностима као и извештај о рецензији прошао кроз руке правне службе и био на увиду Већу у тренутку кад се усвајао извештај рецензата, али да том приликом нико није реаговао, што упућује на то да је лекција о ауторским правима велика и нова лекција коју учимо сви заједно и аутори и стари и будући рецензенти и правна служба и сви чланови Већа. Навела је да сматра да би благовремене реакције од стране било ког учесника у овом процесу, извесно довела до тога да колегица Станковић одустане од објављивања материјала, али да би као дефинитивни губитници у тој ситуацији остали студенти будући да би били ускраћени за уџбеник. Др Црњански је мишљења из тог разлога пропуст колегице Станковић не треба да буде осуђен као прекршај. Додала је да је на њен захтев, као рецензента, спорна вежба из оптике у последњем тренутку уврштена у Уџбеник и да је мишљења да референца која фали није намерно изостављена.

Др Слободан Вукосавић, редовни професор, је апеловао на чланове Већа да се овакве ствари више не дешавају. Истакао је да не мисли да је проблем недостајућа референца, већ што је, како наводи колега Цветић, 95% текста преузето, а да аутори нису потписани. Навео је да је било могуће преуредити претходно издање Уџбеника, што се радило у прошлости на Универзитету када неко од аутора није био међу живима или није желео да учествује у писању новог издања. У том случају се наглашава Уредник издања, али се не могу избацили аутори. Према мишљењу Др Вукосавића дошло је до очигледног кршења правила академског понашања и да он не може занемарити ту чињеницу приликом гласања, али да Декан може ублажити евентуалну санкцију уважавајући околности да се ради о Практикуму за лабораторијске вежбе.

Др Дејан Ђвоздић, декан, је навео да је ако је 95% текста преузето, онда је то текст преузет из Уџбеника на коме је један од аутора др Ковиљка Станковић, а не из неке друге публикације.

Игор Тартаља, ванредни професор, је навео да је захтев за утврђивање плагијата суштина, а како је др Ковиљка Станковић један од аутора Уџбеника из 2014. године, радило би се о аутоплагијату, а не плагијату.

Др Јован Цветић, редовни професор, је изјавио да је др Станковић дописана у издању из 2014. године, што он утврђује посматрањем издања из 2004. године на коме Др Станковић није аутор. Истакао је да постоји велика сличност између издања из 2004. године и 2014. године, па према томе др Станковић тај текст није писала.

Др Дејан Ђвоздић, декан, је истакао да је др Ковиљка Станковић равноправан аутор Уџбеника из 2014. године и да је ако је др Ковиљка Станковић дописана на Уџбеник из 2014. године, онда је то требало да стави се као примедбу онда када је вршена рецензија тог Уџбеника.

Др Пеђа Миханловић, ванредни професор, је навео да у Уџбенику из 2014. године није наведена референца Уџбеника из 2004. године, као и да тада није било примедби од стране рецензата.

Др Јован Цветић, редовни професор, је истакао да је и тада било примедби, али да оне нису усвојене.

(ЗА – 43 , ПРОТИВ – 44, УЗДРЖАН – 28)

Веће није установило повреду члана 22. (плагирање) Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду.

Записничар

Доц. др Срђан Бркић

Срђан Бркић

Председајући Већа

Дејан Ђвоздић
Проф. др Дејан Ђвоздић

